Putovanje u Veneciju

PROPOVIJED SVETOG OCA

Sveta misa

Markov trg, 28. travnja 2024.

Isus je trs, a mi loze. A Bog, milosrdni i dobri Otac, surađuje s nama poput strpljivog zemljoradnika da nam život bude pun plodova. Zato nam Isus preporučuje da čuvamo taj neprocjenjivi dar, a to je veza s njim, o kojoj ovisi naš život i naša plodnost. Ustrajno ponavlja: „Ostanite u meni i ja u vama. […] Tko ostaje u meni i ja u njemu, donosi mnogo roda" (*Iv* 15, 4). Samo oni koji ostaju sjedinjeni s Isusom donose plod. Zaustavimo se na tome.

Isus je pri kraju svog zemaljskog poslanja. Na Posljednjoj večeri s onima koji će biti njegovi apostoli, On im, zajedno s Euharistijom, predaje neke ključne riječi. Jedna od njih je upravo ova: „*ostanite*", odnosno *sačuvajte sa mnom živu vezu*, ostanite sa mnom sjedinjeni kao loza s trsom. Koristeći tu sliku, Isus preuzima biblijsku metaforu koju je narod dobro poznavao i s kojom se susretao i u molitvi, kao u psalmu koji kaže: „Vrati se, Bože nad vojskama, pogledaj s neba i vidi, obiđi ovaj vinograd" (*Ps* 80, 15). Izrael je vinograd koji je Gospodin posadio i za koji se brinuo. A kada narod ne donosi plodove ljubavi koje Gospodin očekuje, prorok Izaija izriče optužbu koristeći prispodobu o težaku koji je obrađivao svoj vinograd, očistio ga od kamenja i zasadio u njemu trsove očekujući da će roditi dobro vino, ali umjesto toga izrodi samo vinjagu. I prorok zaključuje: „Vinograd Jahve nad vojskama dom je Izraelov; izabrani nasad njegov ljudi Judejci. Nadao se pravdi, a eto nepravde, nadao se pravičnosti, a eto vapaja" (*Iz* 5, 7). Sâm Isus, oslanjajući se na proroka Izaiju, donosi dramatičnu prispodobu o vinogradarima ubojicama, ističući kontrast između strpljivog Božjeg djela i odbacivanja njegova naroda (usp. *Mt* 21, 33-44).

Dakle, metafora trsa, dok izražava Božju brigu punu ljubavi za nas, s druge strane nam je opomena i upozorenje, upozorava nas da, ako prekinemo tu vezu s Gospodinom, ne možemo donositi plodove dobrog života te i sami riskiramo da postanemo suhe grane, koje se bacaju. Ružno je to, postati suhe grane, one grane koje se bacaju.

Braćo i sestre, na temelju slike koju je Isus koristio, mislim također na dugu povijest koja povezuje Veneciju s radom u vinogradima i proizvodnjom vina, na brigu mnogih vinara i mnoge vinograde podignute na otocima u Laguni i u vrtovima među gradskim ulicama, kao i na vinograde redovničkih zajednica u kojima se proizvodilo vino za njihove zajednice. U tom sjećanju nije teško dokučiti poruku prispodobe o trsu i lozama: vjera u Isusa, veza s njim ne ograničava našu slobodu, već nas, naprotiv, otvara da prihvatimo sok Božje ljubavi, koji umnožava našu radost, brine se za nas brigom dobrog vinara i daje da klice rastu čak i kad tlo našeg života postane suho. A naše srce mnogo puta postane suho.

Ali metafora koja je došla iz Isusova srca može se tumačiti i razmišljanjem o ovom gradu izgrađenom na vodi, koji je zbog svoje jedinstvenosti prepoznat kao jedno od najsugestivnijih mjesta na svijetu. Venecija je jedno s vodama na kojima stoji i bez brige i zaštite ovog prirodnog okruženja mogla bi čak i prestati postojati. Tako je i s našim životom: i mi smo, oduvijek uronjeni u izvore Božje ljubavi, u krštenju preporođeni, vodom i Duhom Svetim preporođeni na novi život i na Krista nacijepljeni kao loze na trs. U nama kola sok te ljubavi bez kojeg postajemo suhe grane koje ne donose ploda. Blaženi Ivan Pavao I., dok je bio patrijarh ovoga grada, jednom je rekao da je Isus „došao ljudima donijeti vječni život […]. Taj život je u njemu i prelazi s njega na njegove učenike, kao što se sok diže iz debla do grana vinove loze. To je svježa voda koju On daje, nepresušan izvor“ (A. Luciani, *Venezia 1975-1976. Opera Omnia. Discorsi, scritti, articoli*, sv. VII, Padova 2011., 158).

Braćo i sestre, ovo je važno: ostati u Gospodinu, prebivati u njemu. I taj glagol – ostati – ne treba tumačiti kao nešto statično, kao da nam želi reći da ostanemo zaustavljeni, zakočeni u pasivnosti. Poziva nas, zapravo, da se pokrenemo, jer ostati u Gospodinu znači rasti u odnosu s njim, razgovarati s njim, prihvatiti njegovu Riječ, slijediti ga na putu prema Kraljevstvu Božjem. Riječ je stoga o tome da hodimo za njim, da odgovorimo na izazov njegova evanđelju i postanemo svjedoci njegove ljubavi.

Zato Isus kaže da tko u njemu ostaje, donosi ploda. I to ne bilo koji plod! Plod lozâ u kojima teče sok je grožđe, a od grožđa dolazi vino, što je mesijanski znak u pravom smislu riječ. Isus, naime, Mesija poslan od Oca, donosi vino Božje ljubavi u srce čovječje i ispunja ga radošću i nadom.

Draga braćo i sestre, to je plod koji smo pozvani donositi u našim životima, u našim odnosima, na mjestima koja svakodnevno posjećujemo, u našemu društvu. Ako danas pogledamo ovaj grad Veneciju, divimo se njegovoj očaravajućoj ljepoti, ali smo također zabrinuti zbog brojnih problema koje mu prijete kao što su klimatske promjene, koje utječu na vode Lagune i na cijeli taj teritorij; krhkost građevina, kulturnih dobara, ali i slabost ljudi; teškoće

da se stvori okruženje koje je na razini čovjeka kroz odgovarajuće upravljanje turizmom; kao i, usto, sve što te stvarnosti riskiraju sa sobom donijeti u smislu narušenih društvenih odnosa, individualizma i usamljenosti.

A mi kršćani, koji smo loze sjedinjeni s trsom, vinogradom Boga koji brine za čovječanstvo i koji je stvorio svijet kao vrt da u njemu cvjetamo i činimo ga bujnim, kako odgovaramo? Ostajući sjedinjeni s Kristom, moći ćemo donositi plodove Evanđelja u stvarnost u kojoj živimo: plodove pravde i mira, plodove solidarnosti i uzajamne brige; odluke u kojima se zrcali pažnja prema očuvanju ekološke, ali i duhovne baštine: potrebno je da naše kršćanske zajednice, naše gradske četvrti, naši gradovi, postanu gostoljubiva, uključiva mjesta. A Venecija, koja je oduvijek bila mjesto susreta i kulturne razmjene, pozvana je biti znakom ljepote dostupne svima, počevši od najmanjih, znakom bratstva i brige za naš zajednički dom. Venecija, zemlja koja ljude čini braćom. Hvala!